

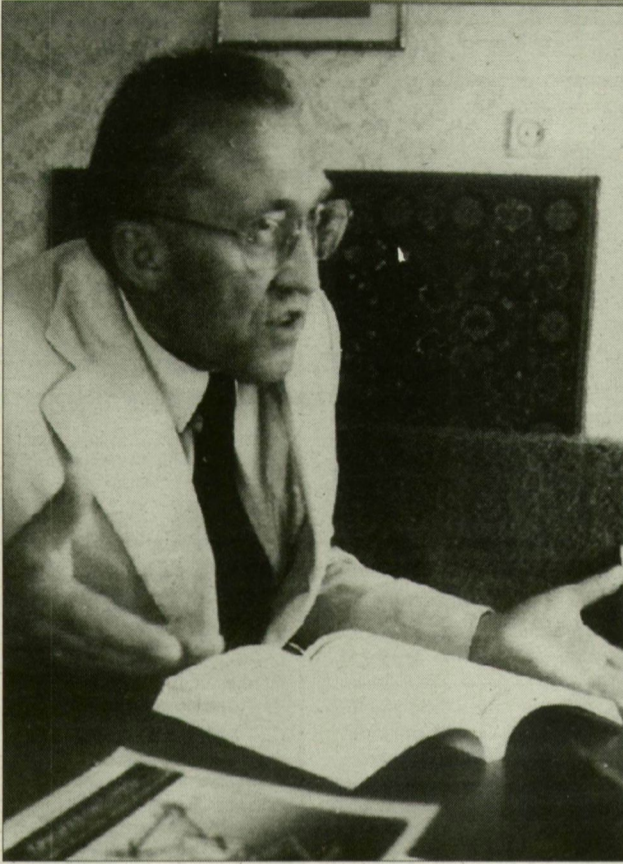

■ Mónus az Európa Tanácshoz fordult Feketén terjed a betiltott könyv

„Sokszor kénytelen voltam úgy védekezni az ellenem indított támadásokkal szemben, mint a nyúl, elfutottam, elmenekültem Nyugat-Európába” – mondta tegnapi sajtótájékoztatóján Mónus Áron, az Összeesküvés: A nietzschei birodalom című betiltott könyv szerzője.

Mónus két fontos dolgot jelentett be. Az egyik: a Párizsi Fellebbviteli Bíróság szeptember 22-i jogerős ítéletében megállapította, hogy a könyvben közölt dokumentumok hitelesek. A másik: panasszal élt az Európa Tanács főtítkárájánál, Cathrine Lalumiere asszonynál, a Magyar Köztársaság Legfőbb Ügyésze ellen, aki – mindenféle vizsgálat nélkül, figyelmen kívül hagyva az Alkotmány 70/G paragrafusát – megtagadta a történelmi mű szerzőjének kérését: nem szüntette meg a Mónus ellen indított büntetőeljárás, nem szolgáltatta vissza az Összeesküvés... lefoglalt példányait, és így nem biztosította a hazai olvasóközönség számára a könyv megismerését.

Mónus Áron a bírósági ítélettel kapcsolatosan rámutatott: ha a művében közölt dokumentumok közül egy is hamisítvány lett volna, akkor a francia törvények értelmében – amely bünteti a hamis köz- és magánokiratok terjesztését és publikálását – vagy háromszáztól – háromszézer frankig terjedő pénzbírságra, vagy háromtól – nyolc hónapig terjedő szabadságvesztésre ítélték volna a

Fotó: Somogyi Károlyné

nyugat-európai országban. Ezzel kapcsolatosan megemlítette: a szabadkőművesség vezetői egyik francia újságnak sem adtak nyilatkozatot, nem cáfolták a könyvben leírtakat. A szerző szerint ez is azt bizonyítja, hogy a titkos doku-

mentumok hitelesek. Az Európa Tanácshoz eljuttatott levelében Mónus Áron kéri a főtítkárásszont, intézkedjék arról, hogy a Magyarországon ellene indított büntetőeljárás azonnal szüntessék meg, továbbá az ET-hez tartozó országok kor-

mányainak hozza tudomására a szabadkőművesség birodalmi törekvéseit, valamint a Legfőbb Ügyész elleni panaszát terjessze az Emberi Jogok Európai Bírósága elé.

Szó esett még a sajtótájékoztatóról is, hogy az Összeesküvés... című könyv körülbelül háromezer lefoglalt példányát, illetve az eredetiről készült fénymásolatokat különböző helyeken árusítják az országban, úgy, hogy abból sem a szerző, sem a kiadó nem részesül. Egy kérdésre válaszolva Mónus közölte: ma már nem a párt, hanem a páholy érdekében folynak a koncepciók Magyarországon, így a Legfőbb Ügyész is a szabadkőművességet szolgálja anélkül, hogy megtagadná a múltját. Itt mondta el, hogy a jövő héten tárgyalják Szegeden a Nyíri-Mónus pert. A Legfőbb Ügyész egykori helyettese '91. júliusában, közönség elleni izgatás alapos gyanúja miatt eljárást indított Mónus Áron ellen. A szerző, utalva a már említett védekezési módszerére, leszögezte: jelen lesz a tárgyaláson, s magával hozza a francia bíróság ítéletét is. Ezzel kapcsolatosan kijelentette: történelmi tanulmányának kérdésében sem a rendőrség, sem az ügyészség, sem a bíróság nem illetékes dönteni. Abban csak a tudomány művelői, s ezt az Alkotmány is leírja, jogosultak határozatot hozni. Kérdésre válaszolva közölte, hogy a Magyar Tudományos Akadémiát ugyan megfelelő fórumnak tartja, csak egy a baj: ebben a témában ő sokkal többet tud náluk.

Sz. C. Sz.

Narancsot a cipőboltból?

Hozzáértő, okos tudósok időről időre kimutatják, éppen milyen a gazdaság állapota. Beteszik a lázmerőt a betegnek, azután feljebb vagy lejjebb kúszik a higany szála, s megvan a végeredmény. Szeptemberben például statisztikus alaposággal megállapították: rekordot döntött az idén az infláció. Ebben a hónapban ugyanis éppen 2,9 százalékon állt meg a jelképes higanyszál.

Akad persze más módszer is – igaz sokkal kevésbé tudományos, mint az előbbi. Évek óta figyelem Szegeden a boltokat, üzleteket: ki fuccsol be, ki nyit új üzletet? Emlékszem, néhány éve, amikor drasztikusan csökkenni kezdett a vásárlóerő idehaza, a kereskedők egyre esküdtek: cipőboltot kell nyitni! A lábbelit ugyanis senki sem fogja odahaza megvarrni vagy megkötni, mint egy pulóvert.

Akadnak boltok, amelyeknek már külön történelme van: volt már cipőbolt a helyiségben, táskaszalon, óraüzlet, majd egy világcég híres és főleg drága alsóneműt kínáló bolt. Akkor most hányadán is állunk, ha a csipkés alsónemű is elkél hat-nyolc ezerért? Sehogyse – mondhatnánk, ha arra gondolunk, hogy Szeged egyik legexkluzívabb áruházában diszkontot nyitottak nemrégiben a vállalkozók: ott kellett magát a sok mosópor, meg babaszappan a fényes kirakatban. Sokszersz féhőneműk és filléres szappanok? Igen kérem, ilyen kérem, ilyen lenne célszerű felháborodni ezen. A világ sok sétálóutcájába csak azért járnak időről-időre a szerelmesen andalgó párok, hogy álmodozzanak egy kicsit a kirakatok előtt vasárnap délután. Azután hétfőn, munka után kibuszoznak egy külvárosi kisáruházba, ahol szakasztott olyat választanak ki, amelyet a csillogó belvárosi portálok mögött láttak – csak éppen nem olyan márkás, no meg nem olyan drága.

Figyelem a boltokat, s azt veszem észre, éppen olyan kúszik az üzleteink is, mint maga a gazdaság. Az egyik sarokban szappanokat árulnak, elegáns felöltőket a másikkban, egy zugba beköltöznek a gyerekruhák, de a pénztárnál a nagypapa szerette pipadohányt is odakinnálják a távozó vásárlónak.

Régi kedvenc reklámomat is kikezdte már az idő. Cipőt a cipőboltból – sajkóztá annak idején a tévé, a rádió. Most meg bemegy az ember lábbelit venni és kijön a boltból egy kiló narancssal.

Ezek után mondja valaki, hogy nálunk nincs még piacgazdaság?

Cs. Gm

Akcióban a Legfőbb Ügyészség

Az Alkotmánybíróság határozatára tekintettel a Legfőbb Ügyészség a folyamatban lévő ténymegállapító vizsgálatok iratainak alapján haladéktalanul megkezdte annak tisztázását, hogy ezen ügyekben a büntetőeljárások megindításának feltételei megállapíthatók-e.

A mosonmagyaróvári sortűz ügyében a katonai főügyész a nyomozás megtagadásáról korábban hozott határozatokat hatályon kívül helyezte, és in-

tézkedett a nyomozás elrendelésére.

A legfőbb ügyész büntetőhelyettese az 1956. október 25-én Budapesten, az V., Kossuth téren történt sortűz ügyében rendelte el a nyomozást.

A többi ügyben is – a ténymegállapító vizsgálatok iratai alapján – rövid időn belül várható az ügyészség döntése a büntetőeljárások megindításáról.

■ Megkezdődött annak a biztonszági rendszernek a kiépítése, amely a MOL Rt. kőolajvezetékeinek a csőfúrásos olajtolvajoktól való megóvását szolgálja. A vízügyi szervektől bérelt repülőgépekkel a magasból rendszeresen figyelik a föld alatt futó vezetékek mentén a vidéket, és ha a gépeken elhelyezett videokamerák gyanús nyomokat – frissen ásott földtúrás, a rétet átszelő keréknyom stb. – rögzítenek, úgy a körzet rendőreit mozgósítják. Ahol a vezeték a felszínen folytatódik – úgynevezett to-

Óvakodj az olajtolvajoktól!

lózár-állomásokon –, gyakoribbak az üzemanyaglopások. Ezek ellen a sötétben is működő automata figyelőkamerákat állítanak fel, s amennyiben azok illetéktelenek közeledését észlelik, jelzik a közeli rendőrállomásnak. Az első berendezéseket már elhelyezték, a teljes rendszer kiépítése folyamatban van.

■ Ha volt a magyar történelemben valaki, akinek egy porcikája sem kívánta az ünneplést, a nimbust, a tekintélynek járó hódolatot, akkor az Deák Ferenc volt. Hosszú munkásélete igazi eredménynek tartotta, hogy a nemzet sorsfordító pillanataiban, amikor a döntés évszázadokra is hathat, meg tudta fogalmazni a nemzetnek azon tiszta akaratát, amely mentes volt minden személyes, pillanatnyi és anyagi érdektől, s méghozzá úgy, hogy ezt az akaratot maga a nemzet fogadta el sajátjaként, minden párt vagy érdekcsoport befolyása nélkül. Ezért kapta a magyar nemzeti panteonban a „haza bölcsé” kitüntető címet.

Az 1803. október 17-én született államférfi már iskoláiban is kitűnt társai közül: részben legendás emlékezőtehetségével, részben pedig akarateréjével és munkabírásával. Jogdiplomájának megszerzése után a jómódú középnemes nem szorult rá a hivatalra, s mint ismert kortársai is, önzetlen vármegyei szolgálattal kívánta eszményeit megvalósítani (egyik őse is ezért kapta a nemességet).

Országos politikai pályáját (bátyja, Antal és Zala vármegye segítségével) az 1832–36-i országgyűlésen kezdte, s rövi-

desen az ellenzék vezére lett. Egyensúlyozó és megegyezést kereső politikája érvényesült az udvar és az ellenzék 1840-es kompromisszumában, a Nemzeti körre nővő Ellenzéki kör belviszályaiban vagy az Ellenzéki nyilatkozat szövegezésében. Az európai és a monarchiai események miatt radikálizálódó közélet napi politikája nem tudott azonosulni Deák felfogásával – Deák sem szimpatizál ezzel az időszakkal, ám a teljes visszavonulás helyett megerősíti a kossuthi vonalat, s 1848 decemberéig együtt halad a Habsburgok ellen harcoló országgal. 1849 januárjától az eseményektől távol, de együttérzéssel figyeli a forradalom és szabadságharc sorsát (emlékezzünk a közismert kocsi-anekdotájára).

1849–1861 között ő lesz a magyar politika reménysége, aki ráadásul erkölcsi tisztaságában megfelelhet az emigráció és elnyomott magyar közélet messiásváró igényének. Deák egy évtizedig munkálkodik azon (1854-től Pesten él), hogy ez a csodavárás úgy közeledjen a közép-kelet-európai realitásokhoz, hogy közben soha ne lehessen a haszonlesés melegágyává. Egyik legnagyobb politikai sikere a kedvező időpont kivárása és felisme-

Deák Ferenc (1803–1876)

Deák Ferenc születésének 190. évfordulóján tegnap délután a Széchenyi téri szobornál koszorúztak a Deák Ferenc Gimnázium tanárai és diákjai. (Fotó: Nagy László)

rése: így s ezért valósulhatott meg 1867-ben a kiegyezés.

A kiegyezés maga azonban nem oldotta meg a problé-

mákat, ez a törvényes keret azért vált olyanná amilyenné, mert megvalósítói viszont már személyes érdekeiket érvénye-

sítették. Hibáztatható-e Deák Ferenc, hogy halálos beteg nem állt a kormánykerék mellett? Az úgynevezett Deák-párt

erkölcsi bomlása, a Tisza István vezette ellenzék, a politikai életből kiszorult „ókonzervatívok” és az emigráció (a maga magyarországi bázisával) magát a kiegyezés lehetőségét is veszélyeztette; egy Deáknál kisebb formátumú politikus ezt sem tudta volna elérni – s még egy Deákunk nem volt. Életének utolsó tíz éve szinte a szoborrá változtatása ellen folytatott küzdelemnek tekinthető, miközben egyre jobban elhatalmasodó szív-baja erőt vett jó kedélyén is. 1876. január 28-án este háromnegyed tizenegyre szolgáltotta el a halál.

Az Osztrák–Magyar Monarchia válsága, majd összeomlása magával rántotta a történelmi feledés szakadékaiba a taktikus Deákot is. Két forradalom után Szeffű Gyula kísérelte meg rehabilitációját a Három nemzedékben, de a puritán liberális demokrata politikus nem illett bele a két világháború közötti Magyarország rendszerébe. Még kevésbé az 1945–48-as fordulat utáni társadalmi közízlésbe – ám ez már nem a felejtés volt, hanem életművének tudatos eltorzítása, háttérbe szorítása.

Árpás Károly